

„Leworęczność u dziecka”

Lateralizacja, czyli przewaga jednej strony ciała nad drugą, kształtuje się w toku całego okresu rozwoju ruchowego dziecka. Funkcje prawej strony ciała regulowane są przez półkulę lewą, funkcje zaś lewej strony przez półkulę prawą. U większości ludzi dominuje półkula lewa. U osób leworęcznych dominuje zaś półkula prawa. Leworęczność jest więc naturalnym przejawem dominacji jednej z półkul mózgowych, podobnie jak praworęczność.

Pierwsze sygnały preferowania jednej z rąk można zauważyć już około 6 m – ca życia dziecka. Na przełomie 1 i 2 rok życia obserwuje się okresowy zanik przejawów lateralizacji. W okresie tym dziecko uczy się chodzić i równorzędnie angażuje obie nogi. Między 2 a 3 rokiem życia, kiedy chód jest już zautomatyzowany lateralizacja staje się bardziej wyraźna. Około 3 roku życia można już stwierdzić, czy dziecko ma skłonności do leworęczności. W wieku 3 – 4 lat widoczna jest wyraźna przewaga jednej ręki nad drugą. Ostateczna dominacja ustala się do 6 roku życia.

Kiedy rodzice zaczynają dostrzegać, że ich dziecko jest leworęczne mogą odczuwać niepokój i strach. Czasami rodzice mają trudności w pogodzeniu się z „odmiennością” swojej pociechy. Problem z zaakceptowaniem lewostronnej lateralizacji wynika zwykle z braku wiedzy.

Jeśli dziecko wykazuje tendencję do leworęczności można zasięgnąć porady psychologa. Specjalista będzie mógł ustalić, w którą stronę zmierza rozwój lateralizacji dziecka, a jego rodzicom pomoże zrozumieć istotę tego zjawiska. Psycholog określi również możliwość podjęcia ewentualnych prób przestawiania dziecka na prawą stronę. Musimy pamiętać, że nie możemy wymuszać na dziecku praworęczności. Zakłócając proces lateralizacji, blokujemy rozwój naszego dziecka.

U dziecka rozpoczynającego naukę szkolną leworęczność może wiązać się z pewnymi trudnościami. Wiele problemów wynika z opanowaniem poprawności pisania i czytania. Proces ten powinien być poprzedzony różnymi ćwiczeniami, których celem jest usprawnienie techniki pisania. Trudnym zadaniem dla dziecka leworęcznego w pierwszym okresie pisania jest właściwe ułożenie ręki i zeszytu. Już pierwsze próby pisania udowodnią, że jakkolwiek dziecko nie ułożyłoby ręki z długopisem, zawsze zasłoni nią to, co już napisało. Kierunek naturalny dla dzieci leworęcznych jest od strony prawej ku lewej. Trudności te zauważa się w trakcie

rysowania np. szlaczków, kreślenia figur geometrycznych, pisowni i odczytywania wyrazów. Dzieci leworęczne mogą popełniać takie błędy jak: mylenie liter podobnie wyglądających, opuszczanie i dodawanie liter, sylab, wyrazów, pismo lustrzane i zwierciadlane odczytywanie wyrazów, cyfr.

W związku z tym dziecko leworęczne będzie wymagało od swoich rodziców i opiekunów i nauczycieli więcej troski i cierpliwości. Dziecko leworęczne zawsze powinno siedzieć po lewej stronie biurka, a blat musi być oświetlany ze strony prawej. Ważne, by jak najwcześniej nauczyło się prawidłowo trzymać przyrząd do pisania (wskazany specjalistyczny dla osób leworęcznych) - w trzech palcach, z końcem skierowanym w stronę lewego ramienia oraz zeszyt - lewym górnym rogiem ku górze blatu. Warto wyrobić u dziecka nawyk prawidłowej postawy ciała. Pozycje, jakie przyjmują dzieci leworęczne nie są komfortowe i zdrowe. Leworęczność stwarza większe możliwości powstawania wad postawy. Warto zachęcać dziecko do wszelkich zabaw graficznych - rysowanie szlaczków (z lewej strony do prawej), kółek i innych kształtów. Jest to dobry wstęp do późniejszych prób pisania. Aby zachęcić malucha do takich ćwiczeń można odpowiednio je modyfikować, np. zmieniając przyrządy (kredki, flamastry, węgiel, kreda, pastele, itd). Można kupić specjalne pióro, nożyczki i inne niezbędne dziecku przybory dla leworęcznych.

Należy pamiętać, by bezustannie wspierać dziecko leworęczne w próbach i ćwiczeniach, utwierdzać w przekonaniu, że nie są w niczym gorsze od dzieci praworęcznych. Należy wiedzieć, że leworęczność jest zjawiskiem całkowicie normalnym, tylko nieco rzadziej występującym.

PSYCHOLOG

Dorota Marut